

Komentarz do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 97 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2015 r. poz. 196 z póź. zm.).

Ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 1133) zmieniono art. 88 ust. 2 pkt 1. Dotychczasową dokumentację geologiczną złoża kopaliny zastąpiono dwoma rodzajami dokumentacji, tj. dokumentacją geologiczną złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, oraz dokumentacją geologiczno-inwestycyjną złoża węglowodorów.

Celem omawianego rozporządzenia jest określenie szczegółowych wymagań dotyczących dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów. Wymagania dotyczące dokumentowania węglowodorów zostały ujęte w odrębnym Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów (Dz.U. z 2015 r. poz. 968).

Spełnienie wymagań dotyczących dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, zapewni odpowiednią jakość sporządzanych doku-

mentacji geologicznych złóż kopaliny i ich użyteczność w dalszych działaniach na rzecz zagospodarowania złoża. Rozporządzenie w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, uzależnia wymagania stawiane przed dokumentacjami od stanu skupienia kopaliny, rozmiarów działalności, a także od kategorii rozpoznania złoża i granicznych wartości parametrów definiujących złożo, z uwzględnieniem ochrony złóż kopaliny, wód podziemnych oraz pozostałych elementów środowiska.

Rozporządzenie zastępuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny (Dz.U. z 2011 r. Nr 291 poz. 1712).

W nowym rozporządzeniu Minister Środowiska określa wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje geologiczne złóż kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, w podziale na część tekstową, tabelaryczną i graficzną. W omówieniu tych ogólnych wymagań podano zawartość poszczególnych rozdziałów tekstu opracowania, ilość i zakres treści załączników graficznych i tabelarycznych. Dokument zawiera również określenie kategorii rozpoznania złoża osobno dla złóż kopaliny stałych i osobno

dla metanu z węgla kamiennego występującego jako kopalina towarzysząca.

W porównaniu do poprzedniego stanu prawnego rozporządzenie nie wprowadza istotnych zmian w zakresie wymagań dotyczących sporządzania dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów. W § 8 utrzymano obowiązujące wcześniej przepisy dotyczące sporządzania tzw. uproszczonych dokumentacji złóż kopaliny, dla których organem koncesyjnym jest starosta. To rozwiązanie sprawdziło się i sprzyja uproszczeniu postępowania i ułatwieniu pracy przedsiębiorcom prowadzącym działalność w niewielkiej skali.

Główne zmiany w stosunku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2011 r. dotyczą następujących kwestii:

1. W § 2 w ust. 3 – wprowadzono przepis rozwiązujący kwestie nazewnictwa złóż przy ich łączeniu. Propozycja przedstawiona w rozporządzeniu rozstrzyga ten problem przez określenie metody nadawania nazwy złoża powstałego z połączenia dwóch lub więcej złóż. W przypadku wykonania takiej dokumentacji geologicznej nazwa nowego złoża w tej dokumentacji może być co najwyżej dwuczłonowa, z tym że co najmniej jeden człon odnosi się do nazwy jednego z poprzednich złóż.

2. W § 4 ust. 2 pkt 4 lit. d – zastąpiono konieczność przedstawiania wyników wykonanych badań geofizycznych koniecznością przedstawiania wykazu takich badań przekazanych do archiwum prowadzonego przez państwową służbę geologiczną. Jest to uproszczenie, którego możliwość zastosowania wynika z przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie przekazywania informacji z bieżącego dokumentowania przebiegu prac geologicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 903).

3. W § 4 ust. 2 pkt 4 lit. f – rozszerzono przepis o spisy zdawczo-odbiorcze potwierdzające przekazanie informacji geologicznej z bieżąco prowadzonych prac państwowej służbie geologicznej prowadzącej archiwum, o którym mowa w art. 162 ust. 1 pkt 2 ustawy lub inne dokumenty potwierdzające przekazanie informacji geologicznej z bieżącego prowadzenia prac geologicznych państwowej służbie geologicznej.

4. W § 4 ust. 4 pkt 1–3 – doprecyzowano rodzaje map, jakie mają być wykorzystywane do sporządzania załączników graficznych z podziałem dla złoża kopaliny zlokalizowanego w obszarze lądowym lub w obszarze morskim, biorąc pod uwagę rzeczywistą dostępność tych map.

5. W § 5 ust. 2 – wprowadzono przepis mówiący wg jakich parametrów należy rozliczać zasoby pozostałe w złożu w dodatku do dokumentacji, sporządzonym w tym celu. W dodatku do dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, sporządzonym w celu dokonania rozliczenia zasobów pozostałych w złożu, należy stosować kryteria bilansowości lub graniczne wartości parametrów definiujące złożo i jego granice, służące do obliczenia zasobów, przyjmowane w ostatniej dokumentacji geologicznej złoża kopaliny lub dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, zatwierdzonej lub przyjętej bez zastrzeżeń, lub w dodatku do dokumentacji. Przepis ten ma na celu rozstrzygnięcie ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych.

6. W § 6 przy określaniu kategorii rozpoznania złoża wyraźnie wskazano, że sporządzenie projektu zagospodarowania złoża jest możliwe przy stopniu rozpoznania złoża w kategorii A, B lub C₁.

Wobec wymogu określania w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, granic złoża przy zastosowaniu granicznych wartości parametrów definiujących złożo i jego granice, w rozporządzeniu umieszczono załącznik nr 8, zawierający określenie granicznych wartości parametrów definiujących złożo i jego granice dla poszczególnych kopaliny. Zasoby złoża będą obliczane w granicach wyznaczonych wg tych parametrów. Zastosowanie innych wartości parametrów definiujących złożo niż określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia będzie wymagało uzasadnienia w części tekstowej sporządzanej dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów, i będzie możliwe jedynie w przypadku wystąpienia szczególnych warunków geologicznych.

Przez szczególne warunki geologiczne należy rozumieć warunki geologiczne spowodowane budową geologiczną złoża, która pozwala na dokumentowanie złoża kopaliny w innych granicach niż przy użyciu parametrów określonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia, np. mniejsza od minimalnej miąższość pokładu złoża lub większa od maksymalnej głębokość spągu złoża, które przedsiębiorca uzna za możliwe do zagospodarowania przy zmienionych parametrach. Takie lub inne odstępstwa są możliwe w przypadku wszystkich rodzajów kopaliny. Umożliwiono zastosowanie odstępstwa od parametrów określonych w załączniku nr 8 ze względu na konieczność uelastycznienia przepisów w tym zakresie. Należy także zauważyć, że warunki geologiczne mogą być zmienne w trudny do przewidzenia sposób, w związku z tym, w celu zapewnienia możliwości udokumentowania złoża, zaproponowano wprowadzenie przedmiotowego rozwiązania.

Załącznik nr 8 określający graniczne wartości parametrów definiujących złożo i jego granice dla poszczególnych kopaliny powtarza rozwiązania funkcjonujące w Rozporządzeniu Ministra Środowiska dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny.

W rozporządzeniu określono kategorie rozpoznania złoża kopaliny dla metanu występującego w złożach węgla kamiennego jako kopalina towarzysząca, który w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze, nie jest węglowodorem. Muszą one odpowiadać kategoriom rozpoznania złóż metanu będącego w rozumieniu ustawy węglowodorem i określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów, a jednocześnie wpisywać się w kategorie rozpoznania kopaliny głównej, określone w opisywanym rozporządzeniu. Z tego powodu w § 6 ust. 3 wprowadzono rozwiązanie polegające na tym, że w dokumentacji geologicznej złoża kopaliny dla metanu występującego w złożach węgla kamiennego jako kopalina towarzysząca, stosuje się kategorie rozpoznania złoża: C, B, A, przy czym kategoria C odpowiada kategoriom D, C₁, C₂, kategoria B odpowiada kategorii B, a kategoria A odpowiada kategorii A określonym dla złóż kopaliny stałych.

Poprzez stosowane w opisywanym rozporządzeniu, m.in. w § 4 ust. 2 pkt 3 lit. k oraz w § 4 ust. 2 pkt 4 lit. f, sfor-

mułowanie „dokumentacja przyjęta bez zastrzeżeń” należy rozumieć zawiadomienie o przyjęciu bez zastrzeżeń dokumentacji geologicznej przez organ administracji geologicznej zgodnie z art. 45 ust. 1a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.), który został wprowadzony ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1190) i obowiązywał od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. Sformułowanie to pełni rolę potwierdzenia przez organ administracji geologicznej prawidłowości sporządzenia dokumentacji geologicznej złoża kopaliny.

W stosunku do poprzednio obowiązującego rozporządzenia zmniejszono liczbę załączników, ze względu na regulacje wprowadzone nowym rozporządzeniem dotyczącym dokumentacji geologiczno-inwestycyjnej złoża węglowodorów, w którym znalazły się załączniki dotyczące złóż węglowodorów.

*Ewa Zakrzewska-Dziki
Radca Ministra w Departamencie Geologii
i Koncesji Geologicznych*